

İş Cinayetleri Hakkında BİRKEZ DAHA SÖYLÜYÜRÜZ !!! YETER ARTIK !!!

Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesi Devcekonağı beldesi Bükköy-Alpagut köyleri arasındaki özel sektöre ait bir yeraltı kömür işletmesinde, 10 Aralık 2009 tarihinde grizu patlaması sonucu meydana gelen iş kazasında 19 maden işçisi yaşamını yitirmiştir. Kazada! yaşamını yitiren 19 maden emekçimizi bir kez daha saygıyla anıyor, yakınlarına ve ulusumuza başsağlığı diliyoruz.

Olayın duyulmasının ardından ilgili meslek odalarımızın yetkilileri ve iş güvenliği uzmanlarımız olay yerine hareket ederek gelişmeleri ve kurtarma çalışmalarını yakından izlemiştir.

Yapılan ön inceleme ve ilk izlenimlerden bir dizi ihmalleri barındırdığı anlaşılan ve insan yaşamına gerekli önemin verilmediğini ortaya koyan bu olay maalesef ilk değildir. Daha öncede Ülkemizde ve kentimizde kimi zaman kaza, kimi zaman doğal afet şeklinde nitelendirilen can kayıplarına neden olan sayısız olay meydana gelmiştir.

Şu başlıklar size bir şeyler anımsatıyor mu ?

- **"DEPREMLERİN VE DOĞA OLAYLARININ "AFET" OLARAK YAŞANMASI ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR!"**
- **"BURSA'DAKİ HASTANE YANGININDAN HİÇ KİMSE FIRSAT KOLLAMAMALI, HERKES KENDİNE GEREKEN DERSİ ÇIKARMALIDIR."**
- **"DOĞA OLAYLARININ "AFET" E DÖNÜŞMESİ TAKDİR-İ İLAHİ DEĞİLDİR. DOĞA OLAYLARININ AFETE DÖNÜŞÜMÜ ENGELLENEBİLİR BİR OLGUDUR. YETER Kİ BİLİMİN VE TEKNİĞİN GEREĞİ YAPILSIN"**
- **"ÜLKEMİZDE YAŞANAN İŞ CİNAYETLERİ ÜZERİNE BİR DAHA SÖYLÜYÜRÜZ"**
- **"BİR DAHA SÖYLÜYÜRÜZ - 2"**

YETER ARTIK !!! İŞ CİNAYETLERİ DURDURULSUN...

Kazaya ilgili olarak yürütülen incelemeler sonucunda aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

Kazanın meydana geldiği ocakta kömür üretimi "yeraltı üretim yöntemi"yle gerçekleştirilmektedir. "3 vardiya" üretim yapılan ocakta yaklaşık 150 kişi çalışmaktadır. Kazanın olduğu vardiyada ise 32 işçinin görev yaptığı saptanmıştır.

Ocağa, 220 metre uzunluğundaki desandre (eğimli galeri yol) ile inilmekte olup kömür içinde sürülen taban yolları ile madencilikte "ayak" olarak isimlendirilen, kömür üretim alanlarına ulaşılmaktadır.

Kömür damarının kalınlığı 9-12 metre arasında değişmekte olup, damar eğimi 20 derece civarındadır.

Ocağın havalandırılması, ana vantilatör ve tali pervanelerle

gerçekleştirilmektedir.

Üretim yapılırken sert kömür damarında patlayıcı madde kullanılarak gevşetme yapılmaktadır.

Ocakta her vardiyada bulunması gereken **maden mühendisi sayısı yeterli değildir.**

Çalışan işçiler çevre köylerden sağlanmakta olup sendikali değildir. Genellikle eğitim seviyeleri düşük olup, düşük ücretlerle çalışmaktadırlar. Kaza, 16-24 vardiyasında ayakta kömür üretimi yapılması esnasında ortamda bulunan grizunun (metan gazı+hava karışımı) patlamasıyla meydana gelmiştir. Grizunun patlaması ile oluşan yüksek sıcaklık ve karbon monoksit (CO) gazı çalışan işçilerin yanmalarına ve zehirlenmelerine yol açarak ölümlerine neden olmuştur.

Grizu patlamasının şiddetiyle göçükler meydana gelmiş ve işçiler göçük altında kalmıştır.

Yetkililerce olayın kazanın nedenlerini belirlemek üzere bilirkişiler atanmış ve incelemeler başlatılmıştır. Ancak ilk tespitlerden olayın, çalışma ortamında belirli bir oranın üzerinde bulunmaması gereken metan gazının, bir ısı kaynağıyla (muhtemelen patlayıcı madde kullanılması sonucu) tetiklendiği ve grizunun patladığı anlaşılmaktadır.

Kaza sonrası kurtarma işlemlerinde ciddi organizasyon ve koordinasyon yetersizliği bulunmaktadır.

Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Maden kazaları incelendiğinde olayın; teknik, sosyal, ekonomik, eğitim, planlama ve denetim sorunları gibi pek çok nedeni olduğu görülmektedir.

Türkiye iş kazalarında dünyada üçüncü, Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır. Özel maden işletmelerinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri genellikle maliyet unsuru olarak görülmektedir. Maden kazaları son yıllarda belirgin olarak artmaktadır. Odamız kayıtlarına göre, 2008 yılında 43 maden çalışanı iş kazası sonucu yaşamını yitirmişken, 2009 yılında bu sayı son kaza ile birlikte 76'ya çıkmıştır. Ancak bu sayının daha yüksek olduğu tahmin edilmekte ve hayatını kaybedenler içerisinde maden mühendisi meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Özellikle yeraltı kömür madenciliği, işçi sayısı başına düşen kaza ve ölüm sıralamasında bütün sektörlerin başında yer almaktadır. Bu nedenle, madencilik sektörü daha yakından izlenmeli, değerlendirilmeli ve kaza önleme çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmelidir. Odamızın her zaman dile getirdiği gibi meydana gelen bu "kazalar kader değildir". Bu acı olaylar eğer gerekli önlemler alınmaz ise periyodik olarak devam edecektir.

Özellikle 80'li yılların başından itibaren uygulamaya konulan özelleştirme, taşeronlaşma, rodövan vb yanlış uygulamalar; kamu madenciliğini küçültmüş, kamu kurum ve kuruluşlarında uzun yıllar sonucu elde edilmiş olan madencilik bilgi ve deneyim birikimini dağıtmıştır. Yoğun birikim ve deneyime sahip olan kurum ve kuruluşlar yerine üretimin, teknik ve alt yapı olarak yetersiz, deneyim ve uzmanlaşmanın olmadığı kişi ve şirketlere bırakılması, buna ek olarak kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması iş kazalarının artmasına neden olmaktadır.

Ülkemizde; yüksek risk taşıyan, kuralsız ve denetimsiz çalışan, mühendislik bilim ve tekniğinden uzak, **teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın**, tamamen ilkel koşullarda çalışan pek çok maden işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerde her an kaza olma olasılığı mevcuttur.

Bu nedenlerle;

Sektörün özelliği göz önüne alınarak kapsamlı bir risk haritasının ilgili Bakanlıklarca hazırlanması ve denetimlerin buna göre yapılması gerekmektedir.